

[Ingmar Wagner.]

samme område giver en tidsfrist på op til 14 dage. Der er også forskel, når det drejer sig om anke. Her har soldaterne en frist på 7 dage, medens civile har en frist på 14 dage. I de forhold, jeg her har nævnt, ville det være ganske naturligt, om den borgerlige og den militære straffelov var kommet til at følges ad.

Men det skal dog siges, at efter min mening er en af de største svagheder ved den militære straffelov § 63. Det er ikke uberetiget, at denne paragraf af de værnepligtige kaldes for skraldebøtteparagraffen. Det er paragraffen om sager, der strider imod „tjenesteforholdets natur“, som man kalder det — det er jo en noget mærkværdig formulering. Forholdet er det, at efter den borgerlige straffelovs § 1 gælder ellers i dansk ret den grundregel, at straf kun kan pålægges for forhold, hvis strafbarhed er hjemlet ved lov. Men dette princip gælder altså ikke for militæret. Her kan man straffe for alt, hvad der efter officerernes mening kan siges at stride imod tjenesteforholdets natur — man kunne måske oven i købet sige det sådan, at når man har en sådan paragraf i den militære straffelov, kunne man passende sløjfe alle de andre og nøjes med denne, for den dækker bogstavelig talt alt andet ind. Det har også vist sig, at militæret i tide og utide benytter sig af denne paragraf til overgreb mod soldaterne og også til direkte knægtelse af ytringsfriheden, som det er nævnt her.

Jeg har selv i flere tilfælde erfaring for, at militæret har ringet til politiet om at arrestere soldater, der deltog i lovligt indkaldte ungdomsdemonstrationer, og det er ikke sket i eet, men i mange tilfælde; når så soldaten efter arrestationen kræver besked om grunden, ja, hvad får han så at vide: at selvom demonstrationen har været lovlig, og selvom der ikke fra militærets side er udstedt noget forbud mod at deltage i den, strider denne demonstration imod tjenesteforholdets natur. Man har oven i købet fået at vide, at det strider imod tjenesteforholdets natur overhovedet at gå i politisk demonstration. For en ordens skyld skal det dog nævnes, at her gælder det kun for deltagelse i demonstrationer, der er arrangeret af Danmarks kommunistiske Ungdom, men hvis en soldat slutter

op i et socialdemokratisk demonstrations-tog, sker der ham ikke noget, så risikerer man ikke, at politiet bryder ind i en sådan demonstration og arresterer soldater, hvis de f. eks. bærer deres nations flag eller en standart, hvorpå der står en parole, som alle andre har lov til at demonstrere under.

Jeg synes, det er på tide, at man gennem lovgivningen fastslår, at en soldat har de samme rettigheder som alle andre borgere her i Danmark. Der er en ting, som jeg måske også kunne nævne i forbindelse med ændringerne i den militære retsplejelov. Det hedder i § 40 — jeg beder om formandens tilladelse til et citat —:

„Retten kan i dommen begrænse omkostningsansvaret i alle tilfælde, hvor dette findes rimeligt.“

Ved førstebehandlingen nævnte vort partis ordfører, at vi mente, det ville være naturligt, om soldaterne — med den dårlige aflønning, de har — havde fri proces, og vi mener stadigvæk, det bør være sådan.

Til slut nogle bemærkninger om forslaget til lov om talsmænd. Her er der også nogle spørgsmål, der trænger til en nærmere gennemgang. Efter de samtaler, jeg har haft med soldater, også i de seneste dage, forstår jeg, at den almindelige opfattelse blandt den værnepligtige ungdom er sådan, at den talsmand, der udpeges af befalingsmændene ved indkaldelsen, og som skal fungere i den første tid, ikke behøver at fungere efter disse regler i to måneder; man mener, at en måned er rigeligt til, at de indkaldte kan lære hinanden at kende.

Desuden er der en svaghed i § 3 angående afholdelse af møder, idet det ikke er pointeret, at officererne ikke har ret til at overvære disse møder, hvor soldaterne drøfter deres forhold. Det burde efter vor opfattelse indføres i paragraffen, således at officererne blev klar over, at de ikke har noget at gøre ved disse møder. Det burde måske oven i købet slås fast, at disse møder skal afholdes indenfor den almindelige tjenestetid, idet der jo er en række eksempler på, at soldater, hvis officererne ønsker at chikanere dem for at forhindre valg af en talsmand, som soldaterne har tillid til, men som officererne ikke er glade for, er blevet kommanderet til at møde f. eks. kl. 5 om morgenen, medens de almindeligvis skal stille kl. 6. Det er ganske klart, at en sådan udkomman-